

Speculum Artium 2021 je zaključen

savus.si/speculum-artium-2021-je-zaključen

27. september 2021

V Delavskem domu Trbovlje so od 23. do 25. septembra pripravili že 13. tradicionalni festival novomedijske kulture Speculum Artium. Rdeča nit letošnjega festivala je bila skulptura Senster, izdelana leta 1970, ki so jo na Univerzi v Krakovu leta 2019 dopolnili in izboljšali.

Senster je dinamična skulptura, ki je v stiku z obiskovalci, saj se odziva na njihov glas, premikanje, ploskanje ... Leta 1970 ga je izdelal poljski kibernetski kipar **Edward Ihnatowicz**. Do leta 1974 ga je nizozemska korporacija Philips hranila na razstavi na Nizozemskem, leta 2019 pa se je Univerza v Krakovu odločila, da ga obnovi in izboljša. Več o skulpturi je na novinarski konferenci, ki so jo v Delavskem domu Trbovlje pripravili dan pred festivalom, povedal član programske ekipe **Bogdan Šteh**: »Senster je del kulturne dediščine ne samo Evrope, ampak celega sveta. Pomembno je izpostaviti, da skulptura ne potuje veliko, saj jo je izredno težko premikati. Pot do Trbovelj je bila njena šele sedma pot, spomladi pa se bo ta pot tudi zaključila.«

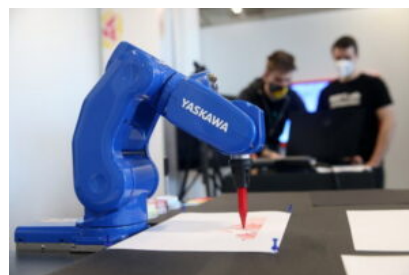
Na konferenci je najprej spregovorila glavna zvezda festivala, robotka Eva, ki je povedala, da je to njen drugi festival Speculum Artium, na katerem se ji je letos pridružil njen prednik Senster. Nekaj besed sta spregovorili tudi direktorica Delavskega doma Trbovlje **Špela Pavli Perko** in županja **Jasna Gabrič**.

Županja Jasna Gabrič je povedala, da je vesela in ponosna, da je festival v Trbovljah že 13. leto zapored. »Festival Speculum Artium se razteza na 2000 kvadratnih metrih, s kakovostnimi in poznanimi umetniki z različnih koncev sveta pa presega tudi meje Evrope. Zaradi različnih umetnikov in njihovih eksponatov postaja mešanica različnih kultur, letos pa se iz manjših robotskih skulptur selimo na večje robotske instalacije, kakršna je tudi skulptura Senster,« je dodala županja.

Direktorica DDT-ja Špela Pavli Perko je izpostavila, da je želela imeti skulpturo Senster na festivalu Speculum Artium že lansko leto, vendar se predvsem zaradi prevoza ni izšlo. »Zelo sem vesela, da imamo letos priložnost, da ga lahko predstavimo na našem festivalu. Letos je na festivalu sicer malce manjše število umetnikov, a pripravljen imamo bogat program, ki bo vse obiskovalce osupnil,« je dodala.

Povedala je še, da se bodo poleg Sensterja, ki predstavlja rdečo nit letošnjega festivala, predstavili številni mednarodni umetniki in študentje, ki prihajajo iz Linza, Pariza in Sankt Peterburga. Posebnost letošnjega festivala je tudi naslov Made in Trbovlje, v sklopu katerega so predstavili novejšo produkcijo umetniškega dela DDTLab (predstavili so robote za vsakdanjo uporabo in tudi tiste malce bolj kreativne). »Lansko leto smo se naučili, da je potrebno skrbno poskrbeti tudi za tiste, ki v delavski dom ne morejo priti. Letos smo zato posebno pozornost posvetili tudi spletnemu programu, ki je zelo bogat,« je dodala Špela Pavli Perko.

Četrtkovo dopoldne so namenili šolarjem, ki so si ogledali letošnji program ter sestavljali in programirali robotke iz lego kock. Po odprtju razstave je sledila delavnica LAB4 z naslovom Novi mediji v turizmu, na kateri so gostili Potujočo akademijo kreativnega turizma. Delavnica je bila namenjena predvsem tistim, ki jih festival na prvi pogled ne pritegne, so pa na njej spregovorili o prenosu dobrih praks iz robotike v kreativni turizem ter o povezavi med gospodarstvom in turizmom.

V popoldanskih urah pa sta **Razieh Kooshki** in **Vahid Qaderi** pripravila nastop z naslovom AirPlant. Gre za vizualni nastop, sestavljen iz elektronske glasbe in interaktivnih podob. Glasbenik Vahid Qaderi posname glasbo, ki temelji na dogodkih iz njegovega osebnega življenja in na ustvarjenih zvokih in glasbi, ki nas nenehno obkroža v našem vsakdanu. Interaktivne podobe pa ustvarja Razieh Kooshki. Te temeljijo na abstraktnih zgodbah, ki jih sliši v glasbi. Podobe so sestavljene iz oblikovanih in generativnih videoposnetkov, kot so 3D animacije ter digitalne in abstraktne slike, ki so medsebojno povezane z različnimi zvočnimi kanali.

V petek dopoldne so pripravili panelno diskusijo z naslovom Umetniško izobraževanje o novih medijih: izzivi in priložnosti, delavnico z letalniki oziroma droni ter delavnico virtualnih svetov. Popoldne je sledil dialog med človekom in skulpturo Drugi stik, ki sta ga pripravila **Peter Purg** in Senster, panelna diskusija Vizija in retrogradnost kibernetске skulpture Senster ter plesna predstava Odvečni in VR izkušnja, ki ju je pripravil zavod En knap. Zvečer pa je sledil še koncert jazzovske skupine Moonlight Sky, ki v slovenskem prostoru predstavlja posebnost, saj pri nas ni skupine, ki bi igrala podobno glasbo. Odlikuje jo namreč melodičnost skladb, povezanih v ritmično zapletene strukture, usklajenost članov zasedbe in tehnična dovršenost. Sledila je še ponovitev plesne predstave Odvečni.

V soboto dopoldne pa so pripravili On spot delavnico z droni, delavnico Lego robotike ter predstavitev projekta Zavoda EN-KNAP Oder360. Gostje so v okviru tega projekta lahko naredili VR očala in si njihove predstave ogledali na poseben, virtualen način. **Iztok Kovač**, koreograf in umetniški vodja Zavoda En knap je preko VR očal predstavil odlomke predstav, kjer je gledalec iz sedeža v avditoriju pomaknjen na sredino odra, v središče

plesnega dogajanja. Popoldne so razstavo zaprli, sledil pa je še nastop Komunikacija Eholokacija, ki je združil umetnost in tehnologijo, na njem pa so nastopili **Jasna Hribernik, Ljoba Jenče, Borut Čelik, Zala Zia Lenardič** in **Tomaž Šimnovec**

Posebnost letošnjega festivala je bila tudi ta, da so posebno pozornost posvetili spletnemu programu, kar pomeni, da so si lahko tisti, ki niso mogli priti v Delavski dom, celoten program in razstavo ogledali na spletu. Spletni prenos je bil namreč na voljo vse dni, od 9. do 20. ure.

Sabina Bravec

Foto: Delavski dom Trbovlje in Sabina Bravec